

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Rok Szkolny 2025/2026

Zespół Szkół Licealnych i Ekonomicznych Nr 1

ul. Stawki 10, 00-178 Warszawa

Podstawa prawna

1. *Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325).*
2. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 – Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2021r. poz. 1082.).*
3. *Rozporządzenie MEN z 28 marca 2017r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017r. poz. 703).*
4. *Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach (Dz. U z 2017r. poz. 1591).*
5. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325.)*

Wstęp

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu właściwego, nadążającego za wyzwaniami współczesnego świata, przygotowania uczniów do wyboru dalszego kierunku kształcenia i przemyślanego wyboru przyszłego zawodu. WSDZ określa zarówno rolę i zadania nauczycieli, metody i formy pracy w ramach rocznego planu działania, jak i oczekiwane efekty podejmowanych działań w tym zakresie.

Wybór zawodu jest długofalowym procesem rozwojowym, składającym się z decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego umożliwia uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do rozwoju samoświadomości, tj. umiejętności określenia swoich mocnych i słabych stron, własnych predyspozycji zawodowych, znajomości oferty edukacyjnej w zakresie szkolnictwa wyższego, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także umiejętności przemyślanego planowania własnej kariery edukacyjnej i zawodowej. Współczesna, bardzo dynamiczna rzeczywistość stwarza konieczność kształtowania odpowiednich

postaw, wiedzy i umiejętności, pomocnych w przygotowaniu do kreatywnego i efektywnego funkcjonowania na rynku pracy.

Doradztwo zawodowe jest nieodłączną częścią zadań spoczywających na szkole i służy prawidłowemu rozpoznaniu przez ucznia swojego potencjału edukacyjno - zawodowego oraz rozwijaniu jego tożsamości grupowej, jako ważnego elementu funkcjonowania społecznego. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje działania kierowane zarówno do uczniów, ich rodziców, jak i nauczycieli. U podstaw wprowadzenia WSDZ w szkole leży przekonanie, że środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowej uczniów. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu.

WSDZ ma charakter planowych i celowych działań, obejmujących indywidualną i grupową pracę z uczniami. Szeroko rozumiane cele działań i zadania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego realizowane są w Zespole Szkół Licealnych i Ekonomicznych Nr 1 przez dyrekcję, wychowawców, nauczycieli wszystkich przedmiotów, psychologa i pedagoga szkolnego, doradcę zawodowego, współpracujące ze szkołą podmioty lokalnego rynku edukacyjnego i lokalnego rynku pracy. Koordynatorem działań jest nauczyciel – szkolny doradca zawodowy.

Cele i zadania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Cele ogólne:

1. Przygotowanie ucznia do świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia.
2. Przygotowanie ucznia do przyszłej roli pracownika bądź pracodawcy na współczesnym rynku pracy.

3. Pomoc uczniowi w podejmowaniu decyzji dotyczących realizacji odpowiednich ścieżek edukacyjnych prowadzących do dokonywania trafnych wyborów zawodowych.
4. Gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia.
5. Przygotowanie rodziców uczniów do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.
6. Wsparcie nauczycieli w realizowaniu zadań związanych z preorientacją zawodową.
7. Współpraca z instytucjami wspierającymi Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

1. Poznanie siebie, diagnoza preferencji i zainteresowań zawodowych.
2. Kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno - zawodowego oraz dokonywania właściwych wyborów dotyczących kontynuowania nauki w szkołach programowo wyższych.
3. Dostarczenie informacji o szkołach policealnych i wyższych, zawodach, aktualnych trendach na rynku pracy.
4. Podejmowanie decyzji zawodowych i edukacyjnych z uwzględnieniem swojego fizycznego i psychicznego stanu zdrowia.
5. Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy.
6. Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, komunikowania się, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem.
7. Kształtowanie postaw ważnych w pracy, tj. odpowiedzialności za podjęte zobowiązania, samodzielności, rzetelność, itp. oraz rozwijanie umiejętności miękkich uczniów takich, jak: współpraca i umiejętność pracy w zespole, sprawne komunikowanie się, prezentacja własnego zdania, umiejętność prowadzenia dyskusji i podejmowania decyzji, itp.
8. Umiejętność określenia swojego potencjału jako podstawy do kształtowania przyszłości.

9. WYROBIENIE nawyku konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy.
10. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy.

Rodzice:

1. Dostarczenie opiekunom wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, preferowanych, wartościach, zdolnościach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach.
2. Zapoznanie rodziców z problematyką wyboru zawodu i możliwościami dalszego kształcenia dziecka.
3. Dostarczenie informacji o przeciwwskazaniach zdrowotnych.
4. Kierowanie do specjalistów pozaszkolnych, poradni psychologiczno - pedagogicznych.

Nauczyciele:

1. Przekazywanie na zajęciach z poszczególnych przedmiotów treści z zakresu preorientacji zawodowej.
2. Pomoc nauczycielom w realizacji tematów z zakresu problematyki wyboru zawodu i możliwości kształcenia w ramach lekcji przedmiotowych.
3. Realizacja treści doradczych z zakresu problematyki wyboru zawodu i możliwości kształcenia w ramach lekcji przedmiotowych.

Osoby odpowiedzialne za realizację Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Szkolny doradca zawodowy:

1. koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły;
2. pomaganie uczniom w określeniu ich zainteresowań, uzdolnień i innych cech istotnych przy podejmowaniu decyzji zawodowych i planowaniu kariery zawodowej;

3. udzielanie uczniom indywidualnych porad zawodowych na podstawie informacji zebranych z wykorzystaniem takich metod, jak rozmowa doradcza, wywiad, analiza dokumentów, wyniki badań testami psychologicznymi i pedagogicznymi oraz badań lekarskich, wyniki obserwacji w trakcie zajęć warsztatowych, itp.;
4. pomaganie w określaniu możliwości zawodowych uczniów mających ograniczenia psychofizyczne i wskazanie odpowiedniego dla nich rodzaju zatrudnienia;
5. wykonywanie, wg posiadanych uprawnień, badań testowych przydatnych w procesie wyboru zawodu;
6. udzielanie uczniom informacji o zawodach, instytucjach kształcących i szkolących oraz o aktualnej sytuacji na rynku pracy;
7. opracowywanie i aktualizowanie informacji o zawodach, drogach uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz potrzebach rynku pracy;
8. prowadzenie z uczniami zajęć grupowych mających na celu lepsze samopoznanie, kształtowanie aktywnych postaw oraz umiejętności planowania własnych karier zawodowych;
9. upowszechnianie wiedzy na temat planowania kariery zawodowej, możliwości pozyskiwania informacji o zawodach, drogach uzyskiwania kwalifikacji zawodowych, sytuacji na rynku pracy;
10. utrzymywanie bieżących kontaktów z pracownikami szkoły w celu zapewnienia optymalnej pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych osób korzystających z usług doradcy zawodowego;
11. współpraca z instytucjami pozaszkolnymi wspomagającymi preorientację edukacyjno – zawodową:
 - Urząd Pracy,
 - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
 - instytucje i firmy z lokalnego rynku pracy
 - Targi Edukacyjne
12. prowadzenie odpowiedniej dokumentacji udzielanych porad i osób korzystających z usług doradcy zawodowego;
13. ścisła współpraca z psychologiem i pedagogiem szkolnym.

Pedagog i psycholog szkolny:

1. Współpraca ze szkolnym doradcą zawodowym w zakresie:

- udzielania uczniom porad zawodowych na podstawie informacji zebranych z wykorzystaniem takich metod, jak rozmowa, analiza dokumentów, wyniki badań testami psychologicznymi i pedagogicznymi oraz badań lekarskich, wyniki obserwacji w trakcie zajęć warsztatowych, itp.;
- pomocy w określaniu możliwości zawodowych uczniów mających ograniczenia psychofizyczne;
- wykonywania, wg posiadanych uprawnień, badań testowych przydatnych w procesie wyboru zawodu;
- psychoedukacji rodziców lub prawnych opiekunów ucznia.

Wychowawcy klas:

1. prowadzenie lekcji wychowawczych z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego i preorientacji zawodowej;
2. opieka nad uczniami podczas spotkań z zaproszonymi gośćmi i zorganizowanych wyjść edukacyjnych dotyczących realizacji zagadnień z zakresu doradztwa zawodowego;
3. organizowanie dla klasy spotkań z przedstawicielami zawodów oraz uczelni wyższych na terenie szkoły lub podczas wyjść edukacyjnych;
4. współpraca ze szkolnym doradcą zawodowym, pedagogiem i psychologiem szkolnym.

Nauczyciele:

1. Realizują następujące treści z zakresu doradztwa zawodowego na poszczególnych przedmiotach:
 - zajęcia z wychowawcą – integracja zespołu klasowego, działalność na rzecz społeczności klasowej, szkolnej, rozwijanie umiejętności współpracy w grupie, role grupowe;
 - matematyka, ekonomia, rachunkowość – korzyści wynikające ze znajomości matematyki, jej przydatność w życiu codziennym, wskazywanie gałęzi wiedzy,

w których podstawą jest matematyka, np. budownictwo, elektronika, mechanika, nauki ekonomiczne, stolarstwo. Wskazywanie zawodów, które wymagają bardzo dobrej znajomości matematyki, np. ekonomista, matematyk, geodeta, księgowy, biegły rewident, sprzedawca. Rozwiązywanie zadań praktycznych: np. wyliczanie kosztów remontu, obliczanie podatku dochodowego, rozliczanie zobowiązań ZUS, US, GUS, wybór dobrej lokaty bankowej; przygotowanie do działalności gospodarczej, samozatrudnienia w zakresie rozliczeń fiskalnych, aplikowanie do funduszy unijnych;

- informatyka – wysyłanie korespondencji mailowo, tworzenie dokumentów wielostronicowych, umiejętne redagowanie tekstu, sposoby pracy z Internetem – wyszukiwanie wiadomości, logowanie się do portali oferujących pracę, podstawy tworzenia własnych stron internetowych;
- fizyka, fizyka w medycynie – przybliżanie uczniom zawodów wymagających znajomości zasad fizyki: elektryk, mechanik pojazdów samochodowych, dekarz, budowlaniec, mechanik. Wykorzystanie fizyki w zawodach związanych z nadawaniem i odbiorem dźwięku, w muzyce. Przekazywanie wiedzy o szkodliwości hałasu, wykorzystywanie elementów astronomii, elektryczności, robotyki i automatyki w życiu codziennym;
- chemia – właściwości chemiczne i fizyczne wybranych pierwiastków i ich związków oraz ich zastosowanie w budownictwie, metalurgii, hutnictwie, farmacji, włókiennictwie, praca w laboratorium, aptece – zaznajamianie z pracą laboranta i farmaceuty. Pomoc w przypadku poparzeń i zatrucí środkami chemicznymi - zaznajamianie z pracą ratownika medycznego;
- biologia – choroby zawodowe, choroby cywilizacyjne, skutki długotrwałego stresu;
- geografia – struktura zatrudnienia i bezrobocie. Zróżnicowanie gospodarcze świata, zmiany zachodzące na rynku pracy w skali globalnej i regionalnej, wynikające z rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno - komunikacyjnych;
- języki obce, Business English – słownictwo dotyczące zawodów, warunki pracy, rozmowa o pracę, jak napisać CV, list motywacyjny, elementy autoprezentacji;
- biznes i zarządzanie – komunikacja interpersonalna, autoprezentacja, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej i jej przebieg, tworzenie własnego

CV, negocjacje, bezrobocie, rynek pracy, pomysł na własną działalność gospodarczą, biznesplan, etapy zakładania własnej działalności gospodarczej, mocne i słabe strony swojej osoby, aktywne poszukiwanie pracy, praca samodzielna a praca w zespole;

- wiedza o społeczeństwie – problemy polskiego społeczeństwa, problem bezrobocia i odrzucenia społecznego oraz metody walki z nimi, struktura zawodowa społeczeństwa polskiego, podział społeczeństwa ze względu na wykształcenie, etyka życia społecznego, postawy obywatelskie, cnoty obywatelskie, udział człowieka w życiu społecznym;
- przedmioty logistyczne - specyfika pracy w zawodach takich jak: logistyk, spedytor, magazynier, kierownik transportu, analityk łańcucha dostaw, Wymagania kwalifikacyjne i kompetencje miękkie potrzebne w branży, ścieżki kariery i możliwości awansu.
- język polski – rola pracy w życiu człowieka – praca organiczna, praca u podstaw, trudna praca ludzi wsi, kultura słowa, komunikacja społeczna, elementy autoprezentacji, skuteczność komunikacji, redagowanie podań, pism urzędowych, e- maili;
- edukacja dla bezpieczeństwa – służba wojskowa, ratownictwo medyczne – kryteria, alternatywy pracy;
- wychowanie fizyczne – uświadomienie potrzeby aktywności fizycznej przez całe życie, stosowanie w życiu codziennym prozdrowotnego stylu życia, umiejętności sprzyjające zapobieganiu chorobom zawodowym, bezpieczna aktywność fizyczna;
- zajęcia biblioteczne – gromadzenie literatury z zakresu psychologii , prawa pracy i doradztwa zawodowego;

Formy i sposoby realizacji programu Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

1. zajęcia z wychowawcą; tematy związane z planowaniem kariery, poznawaniem zawodów, wartościami w pracy, komunikacją interpersonalną i podejmowaniem decyzji.

2. zajęcia edukacyjne z zakresu preorientacji zawodowej (warsztaty, pogadanki, dyskusje, testy predyspozycji zawodowych, testy kompetencyjne i zainteresowań zawodowych);
3. lekcje przedmiotowe, na których są realizowane treści z zakresu preorientacji zawodowej;
4. wyjścia edukacyjne: udział w wydarzeniach edukacyjnych, targach pracy, dniach otwartych uczelni, wizytach w instytucjach kultury.
5. spotkania z zaproszonymi gośćmi: prelekcje specjalistów z różnych branż, studentów, przedstawicieli uczelni i instytucji.
6. konsultacje indywidualne;
7. wycieczki / wyjścia zawodoznawcze: wizyty w zakładach pracy, urzędach, firmach, instytucjach publicznych.
8. współpraca z przedstawicielami instytucji pozaszkolnych wspomagających realizację doradztwa edukacyjno – zawodowego;
9. współpraca z wyższymi uczelniami; organizacja spotkań ze studentami, wykładowcami, udział w wydarzeniach akademickich.
10. umieszczanie istotnych informacji z zakresu doradztwa zawodowego na stronie internetowej szkoły i na szkolnym *Facebooku*.

W ramach współpracy z instytucjami wspierającymi działania edukacyjno – zawodowe zaplanowano:

- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów celem przybliżenia specyfiki pracy w wybranych profesjach, stosownie do profilów klas
- prezentacje multimedialne, pokazy praktyczne, rozmowy o codziennych obowiązkach, wymaganiach i ścieżkach kariery.
- spotkania ze studentami wyższych uczelni celem przybliżenia specyfiki różnych kierunków studiów, przyszłego wyboru zawodu i późniejszej pracy w wybranych profesjach, stosownie do profilów klas
- spotkanie dla młodzieży z przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy nt. planowania kariery zawodowej;
- spotkanie dla uczniów z przedstawicielami służb działających na rzecz pomocy ludności, dotyczące przybliżenia uczniom specyfiki ich pracy oraz zakresu wymagań i umiejętności koniecznych do podjęcia pracy w tych służbach.

Przewidywane efekty związane z realizacją Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Dla uczniów:

Przygotowanie do wejścia na rynek pracy poprzez zdobycie wiedzy o zawodach, wymaganiach pracodawców i możliwościach zatrudnienia.

Wzrost mobilności zawodowej absolwentów, dzięki umiejętności dostosowywania się do zmieniających się warunków rynku pracy.

Rozwijanie kompetencji w zakresie planowania kariery, co sprzyja świadomemu i aktywnemu kształtowaniu własnej ścieżki zawodowej.

Zdolność do podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, opartych na znajomości własnych predyspozycji, zainteresowań i możliwości.

2. Dla rodziców:

Zwiększenie kompetencji w zakresie wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Dostęp do aktualnych informacji o systemie edukacji i rynku pracy, co umożliwia lepsze doradztwo w domu.

3. Dla szkoły:

Wzrost konkurencyjności placówki, dzięki kompleksowemu podejściu do edukacji i wsparcia uczniów w planowaniu przyszłości.

Przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról społecznych, poprzez rozwijanie kompetencji miękkich i społecznych.

Podniesienie rangi doradztwa zawodowego jako integralnego elementu pracy wychowawczej i edukacyjnej szkoły.

Ewaluacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Ewaluacja WSDZ ma na celu systematyczne monitorowanie i ocenę skuteczności działań doradczych realizowanych w szkole. Proces ten pozwala na identyfikację mocnych stron programu, wskazanie obszarów wymagających poprawy oraz dostosowanie działań do realnych potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli.

Cele ewaluacji:

Ocena jakości i efektywności działań doradczych.

Pozyskanie informacji zwrotnej od uczestników procesu (uczniów, rodziców, nauczycieli, specjalistów).

Udoskonalenie programu doradztwa zawodowego w oparciu o konkretne potrzeby społeczności szkolnej.

Metody ewaluacji:

Rozmowy indywidualne i grupowe z uczniami – dotyczące ich odczuć, oczekiwań i poziomu zadowolenia z oferowanego wsparcia.

Ankiety ewaluacyjne dla uczniów – ocena przydatności działań doradczych, dostępności informacji, poziomu zaangażowania.

Konsultacje z nauczycielami – analiza integracji treści doradczych z przedmiotami oraz skuteczności metod dydaktycznych.

Spotkania z doradcą zawodowym i specjalistami z instytucji zewnętrznych – ocena współpracy i jej wpływu na jakość doradztwa.

Analiza dokumentacji – np. liczba przeprowadzonych konsultacji, frekwencja na spotkaniach, liczba uczniów korzystających z testów predyspozycji.